

23. AASTAKÄIGU 2. NR

TABULA RASA

VEEBRUAR 2021

MIINA HÄRMA GÜMNAASIUMI KOOLILEHT

Härma koolil on juubeliaasta

Sellel aastal tähistab Härma kool 115. sünnipäeva. Kooli juubeliaastal saame rääkida kolmest olulisest tähisest meie kooli loos.

Esmalt saame rääkida eestikeelse keskhariduse algusest Eestis. Samaaegselt eesti keeles teadusainete õpetamisega tuli toona hakata looma ka eestikeelseid teadustermineid. Mitmetest meie kooli õpetajatest, kes olid siin õpetades eestikeelset teadustermiнологи loonud, said hiljem rahvuslikooli professorid. Seega on meie koolil oma osa ka eestikeelse ülikooli kujunemisel. Eesti keel, eesti kultuur ja eestlus on olnud ühtedeks meie kooli märksõnadeks läbi aegade.

Võõrkeelte õpetamist on siin peetud väga oluliseks kooli juba algusaastatel, kuid uue mõõtmega sai keelte õpetamine pärast inglise keele süvaõppe algust 60 aastat tagasi. Kui 20. sajandi alguses tähendas eestlaseks olemine ja eurooplaseks saamine oskust muuhulgas võõras keeles hakkama saada, siis tänapäeval on selleks, et muuta maailma paremaks, väga hea keelteoskus, sealhulgas eesti keele oskus, iseene-

sestmõistetav.

Tänavu tähistame ka 10 aasta möödumist rahvusvahelise õppekava *Diploma Programme* akrediteeringust. Täna on meil akrediteeritud ka rahvusvahelise õppekava alamastme ja keskastme programmid ning meie kool kuulub IB maailmakoolide hulka. Selliseid koole, kus on akrediteeritud kõik kolm programmi ja kes saavad end IB maailmakoolide hulka kuuluvaks nimetada, on maailmas ca 800. Rahvusvahelise õppekava kogemus loob sisulisi võimalusi ka eesti õppekava meetodikate kaasajastamiseks.

Kooli sünnipäev on 14. oktoobril, kuid juubeliteemalisi tegevusi on planeeritud terveks aastaks. Jaanuarist alates on teisipäeviti ilmuvas kooli infolehes ajaloonurk, kust saab lugeda huvitavaid ja ehk ka vähemtuntud kil-lukest meie kooli loost.

Veebruar on vilistlaste kuu. Vilistlased on aktiivselt haaranud võimalusest tutvustada oma ühe päeva tegemisi kooli Instas ja vastata tänaste härmakate küsimustele. Paljud vilistlased on tulnud

tagasi kooli ja andnud tunde, paljudel on kooli tagasi tulek ja tunni läbiviimine veel plaanis. Üleskutsele anda endast tunda, et olla oma kooliga ühis-es informuimis, on tänaseks vastanud juba üle tuhande vilistlase.

Juubeliaastaks on planeeritud erinevaid tegevusi: sporti ja heategevust, harivaid ettevõtmisi ja meelelahutust, pidulikke sündmusi. Näitustega koolis ja linnaruumis saame rääkida meie lugu. Meie tegemistega saab kursis olla erinevate meediakanalite kaudu.

Et juubeliga seotud tegevused kõnetaksid kõiki kooliga seotud inimesi, on oluline, et me kõik - õpilased, õpetajad, lapsevanemad, vilistlased - räägiksime kaasa nii ettevõtmiste planeerimises kui elluviimises. Et sellest aastast kujuneks meie kooli aasta, et Härma vaim tugevneks ja püsiks.

Direktor
Ene Tannberg

TOIMETUSE KOOSSEIS

PEATOIMETAJA
Liisa Oks (11DP)

TOIMETAJAD JA ILLUSTRATORID

Maria Grünberg (11.a), Maare Karmen Oras (11.a), Mia Pakkanen (11.b), Raili Randmäe (11.b), Maarja Kask (11.b), Ita Lillo (11.c), Carmen Hakkaja (10.b), Kertu-Riin Tera (10.b), Kerste Õunapuu (10.c), Helena Munck (10.c), Lene Tiinas (10.b), Laura Kuusik (10.b)

KEELETOIMETAJA
Õpetaja Reet Volmer

KÜLJENDAS
Liisa Oks

Peatoimetaja rubriik

Hea lehelugeja!

Uus aasta saabumise tähistamine on omamoodi huvitav nähtus. 31. detsember ja 1. jaanuar ei ole millegi poolest kuidagi erilised kui näiteks 11. ja 12. august, ent omistame just sellele ööle elumuutva tähtsuse. Uus algus, uued eesmärgid, uus sina. Ent tegelikult ei ole mingit põhjust, miks samamoodi ei võiks uut algust teha ühelgi teisel päeval. Tähtpäevade, tunniplaanide ja tegevuskavade võrgustik annab elule struktuuri, ent see ei tähenda, et elama peaks reedet, suve või uut aastat oodates. Hiina vanasõna

ütleb, et parim aeg õunapuu istutada oli kaksikümne aastat tagasi, aga paremuselt järgmine aeg on täna. Mil-lise õunapuu Sina täna istutad?

Sellekordne Tabula Rasa on eriti laiahaardeline. Tutvust saab teha meie koolis resideerivate bakteritega, huvitavaid illustratsioone on rohkem kui kunagi varem ning selgub, mida meie koolis õpiti üle saja kümne aasta tagasi. Paljastame ka selle, keda här-makad tegelikult valiksid ning kelle peaministritoolile tõstaksid. Ja kes tunneb, et tema elu pole pärast por-gandikisselli maitsmist enam endine,

saab seda meie eksklusiivse retsepti abil endale lõputus koguses vaaritada.

Mõnusat lehelugemist!

Liisa Oks
11DP

ARHIIVIST

Õöl enne balli külastasid
kooli päästekomando, direktor ja
majandusjuhataja.
märts 2017

„Meie helilooja ja endine õpetaja armas-tas kooli, armastas teda vahest nende muretute ja rõõmsate mudilaste pärast, kellega ta iga päev kokku puutus...”
N. K. Miina Härmast
mai 1934

„Vastavalt oma tunnetusile on õpilasil vabadus mõnda õpiainet ajutiselt ignoreerida.”
Väljavõte õpilaste koostatud põhiseaduse muutmise eelnõust
märts 1933

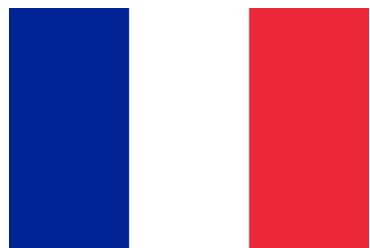
Head esimese, teise ja kolmanda kooliastme õpilased - olete oodatud toimetusega liituma ning kaastöid saat-ma, et ka teie mõtted ja teod lehte jõuaks!

Milline keel valida?

Kertu-Riin Tera
10.b

Sellest aastast saab kuuendas klassis lisaks saksa ja prantsuse keelele õppima asuda ka hispaania keelt. Et raske valik praegustele viiendikele lihtsamaks teha, küsisime kommentaare õpetajatelt ning tegime valmis käepärase testi.

Prantsuse keelt peetakse üldjuhul keeruliseks keeleks just häälduse tõttu, aga kui oled võimeline keelt prantsuskeelses keskkonnas päriselt kasutama, annab see tõelise rahulolutunde. Naeratus prantsuse turumüüja näol, kui ta kuuleb, et üks suvaline inimene tundmatust riigist oskab tema keeles talle vastata, on hindamatu - suhtlus kohalike inimestega on palju parem nende enda keeles.

Prantsuse keeles saab suhelda väga paljudes riikides, sealhulgas Kanadas, mitmes Aafrika riigis, Belgias ja Šveitsis. Keele õppimine annab võimaluse tutvuda tohutult suure kultuuriruumiga - vaadata prantsuskeelseid filme, lugeda raamatuid ning kuulata muusikat. Muideks, koomikseid leidub prantsuskeelses kultuuriruumis meeletult palju.

õpetaja Helen Rägo

Saksa keelt räägib emakeelena umbes 130 miljonit ning Euroopas on see suurima kõnelejaskonnaga emakeel. Saksa keeleruum on lähedalt seotud eesti keeleruumiga (näiteks baltisakslased, saksa laensõnad eesti keeles) ning saksa keele oskusega pole võimalik süvitsi uurida ei ajalugu, õigusteadust ega muusikat.

Lisaks kuulub meie kool ametlike DSD (*Deutsches Sprachdiplom*) koolide hulka ja meil saab sooritada DSD I (A2/B1 tasemel) ja DSD II (B2/C1 tasemel) eksami. See on eksklusiivne võimalus, sest DSD koole on Eestis kokku vaid kümme. Sellisesse võrgustikku kuulumine annab õpilastele võimaluse osaleda projektides *Jugend Debattiert International*, *Lesefüchse* ja *Schnupperwoche* (Saksa kõrgkoolidega kohapeal tutvumas käimine).

õpetaja Maigi Varusk

Hispaania keele näol on tegemist maailma räägitavuselt neljanda keelega ning enam kui kahekümnes riigis kõneldakse seda emakeelena. Selle keele oskamine annab hindamatu võimaluse reisida eksootilistesse maadesse ja rääkida sealsete inimestega kohalikus keeles. Lisaks pakub see ka häid võimalusi tööturul.

Hispaania kultuuriruum on väga rikkalik, alustades tuntud hispaaniakeelsetest laulusõnadest ning lõpetades hispaania päritolu hõrgutistega. Keele läbi saab hispaania kultuuri paremini mõista.

Hispaania keelt loetakse võrdlemisi kergesti õpitavaks keeleks, sest sõnu hääldatakse kirja järgi. Hispaania keelt õppides leiab sealt kergelt seoseid ingliskeelsete sõnadega, millel on ladina päritolu, ning seetõttu on neid kergem meelde jätta.

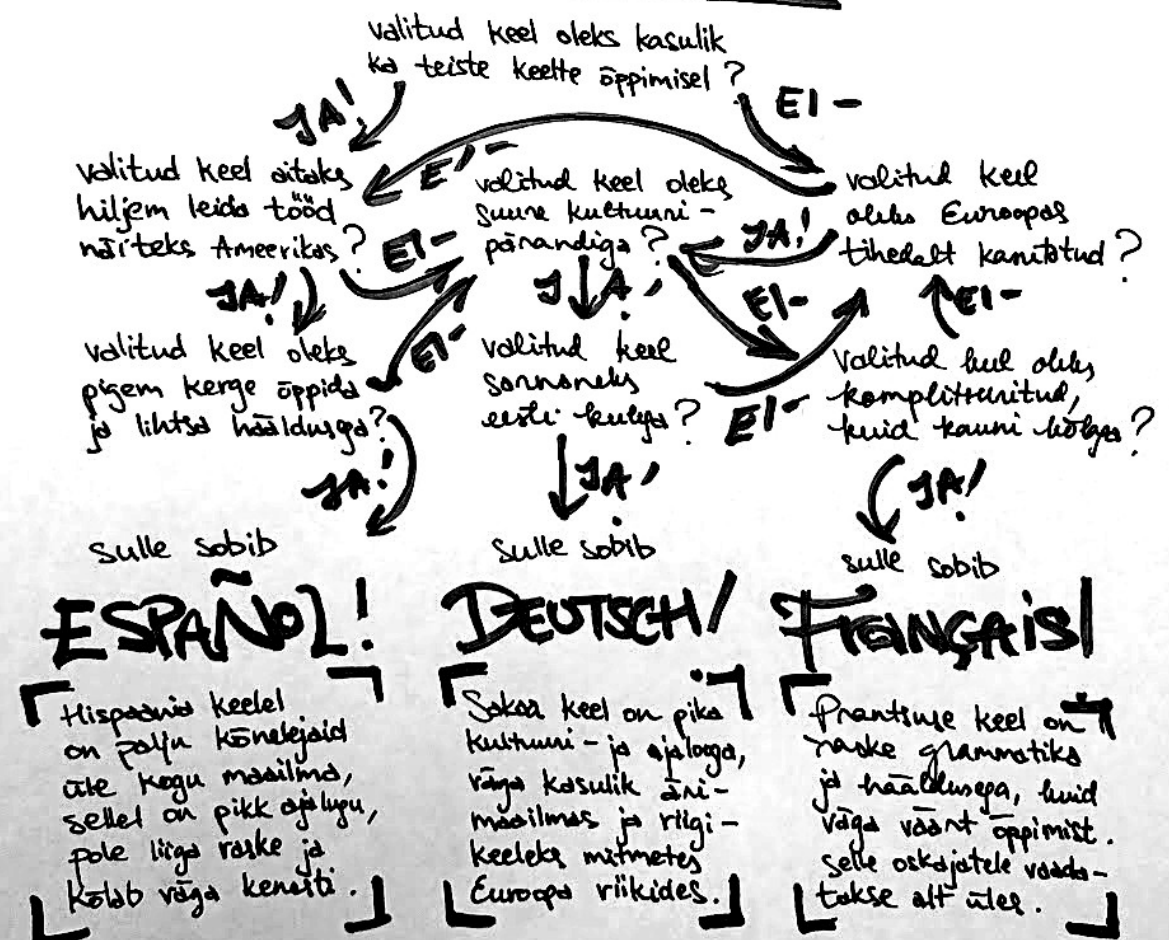
õpetaja Valentin David Pinar Madrid

MILLINE KEEL VALIDA?

«Oled klassi vahetamas ja ei suuda valida hispaania, prantsuse ja saksa keele vahel? Samastun sinuga! Siin saad veidi uurida, milline neist sulle rohkem sobida pruugib!»

Lene Tiinas
10.b

• ALUSTA SIIT •
ON SULLE TÄHTIS, ET...

Cogito, ergo sum

Liisa Oks
IIDP

Koroonaviirus on fookusesse tõstnud teadlased. Meie igapäevaelu sõltub valitsuse kehtestatud koroonapiirangutest, mis omakorda lähtuvad teadusnõukoja soovitustest (see ei tähenda muidugi, et ilma piiranguteta ei peaks vastutustundlikult käituma), ka kauaoodatud vaktsiinid on teadlaste raske töö vili. Teadushuvilise noorena näen teaduse tähtsuse tõusu väga positiivsena, ent paraku tundub, et teatud osani ühiskonnast tõenduspõhine informatsioon endiselt jõudnud pole - kuidas muidu seletada kirglikke maskivastaseid, kelle valikud seavad paraku ohtu teiste inimeste elu ja tervise.

Üks põhjus, miks teaduse inimesteni toomine nii keeruline on, on lihtsalt teaduse keerukus. Leidub teemasid, mida on ilmselt raske mõista ka neil, kes antud valdkonnas mitut teaduskraadi omavad, rääkimata keskmisest inimesest, kelle viimane kokkupuude teadusega jäi kooliaega. Samuti võib teadus jääda hoomamatuks - suur osa uuritavast on paraku meie meelte jaoks kas määratult suur (no proovige Päikese suurust või Avogadro arvu visualiseerida) või kujuteldamatult väike. Nii on teadlaste hulgas küllap tänapäevalgi neidki, keda vaevab kiuslik mõte kogu teaduse populariseerimisele käega lüüa ning lihtsalt öelda, et nii on ja võtke teatavaks. Ent

inimestelt ei saa nõuda millegi aktsepteerimist lihtsalt selle alusel, et tegu on niivõrd keerulise temaga, et ega ta sellest niikuinii aru ei saaks - selline läbipaistmatus annaks tõepoolest alust teadlasi vandenõuteoorias kahtlustada. Teaduse lahtiseletamine ning igapäevase mõistatavaks tegemine võib tunduda võimatu, ent mõelgem, kui kaugele me jõudnud oleme - veel 120 aastat tagasi käis suur osa eestlasti koolis vähem kui kuus aastat, ent tänapäeval on enamik Eesti elanikest vähemalt keskharidusega, kõrgem haridus on kõigile kättesaadav ning kooliprogramm soodustab teaduslikku mõtlemist, loovust ning uudishimu. Albert Einstein on öelnud, et

kui millegi kuueaastasele seletamine tundub võimatu, siis ei ole inimene teemast lõpuni aru saanud. Isegi kui teaduse igapäevase mõistatavaks tegemine kujutab endast keerukat ning ajamahukat protsessi, on see ometi ainus lahendus - pimeseda usu eeldamine ei teeks meid kuidagi paremaks totalitaarsetest režiimidest.

Teadus võib kaugeks jääda aga ka siis, kui see vastandub igapäevases elus kogetavaga. On lihtne aktsepteerida mere suurt soojusmahtuvust või fotosünteesi sõltuvust päikese kiirgusest, sest Lääne-Eestis on kliima siinsest palju mahedam ning toallilled kipuvad ikka akna poole väänduma. Samas nõuab

Illustratsioon: Pixabay

selle, et samalt kõrguselt kukutatud kilogramm vahtplasti ja sama massiga rauakamakas jõuavad maani samal ajal (kui kõrgus on selline, et õhutakistus erilist rolli ei mängi), teadmiseks võtmine tavalise maailmatunnetuse kõrvalejätmist. Evolutsioonilisest vaatepunktist ongi mõistlik uskuda seda, mida kinnitab kogemus, et vahel võib intuitsioon meid alt vedada. Mõte sur-

puudet pole ning kellele seetõttu näiliselt ebaloogiliste, ent tõeste väidete aktsepteerimine raskem on. Üks korralik vandenõuteooria võimendab meie alateadlikke hirme, kohutunnet ja eelarvamusi ning rõhub kõige lihtsamale lahendusele.

Eelnev ei tähenda muidugi, et kõik uus tuleks pimesi vastu võtta. Intuitsioon, kahtlemisotskus ning ta-

dajad ei tunnista. Pealegi, kui sellest, et keegi lamedasse Maasse usub, vaevalt midagi juhtub, siis teaduslikult tõestatud faktide ignoreerimine võib näiteks maski- ja vaktsineerimisvastaste puhul osutada ohuks paljudele teistele. Tasub mees pidada, et kahtlemisotskus on ka teadlaseks olemise üks olulisemaid eelduseid - hea teadlane ei analüüsi andmeid selleks, et oma hüpoteesi tõestada, vaid objektiivse tõe leidmiseks. Hetkel on maski kandmine kõige paremini tõestatud viis, kuidas ennast ja teisi kaitsta, ning seda on juba mitmeid kordi proovile pandud.

Uues informatsioonis kahtlemine on seega loomulik ning mõistlik reaktsioon, ent inimestele tuleb näidata, et teadusliku taustaga väited sünnivadki just pidevast kahtlemisest, kontrollimisest ja ümberlõkkamisest. Selleks, et segadust vähendada, võiksid valitsuse ning Teadusnõukogu sõnumid ehk olla suunatud eri sihtgruppidele ning just neid kõnetavas keeles. Kui praegu maski kanname, saame ühel päeval taas kergemalt hingata - seda sõna otseses mõttes.

” Üks korralik vandenõuteooria võimendab meie alateadlikke hirme ning rõhub kõige lihtsamale lahendusele.

matud viiruste või viirusvalkude sisse süstimisest paneb meist igapäevase häirekel-
lad tööle, kuigi tegelikkuses on vaktsiinide kaudu omandatud immuunsus kasulik Vandenõuteooriad põhinevadki intuiitsusel - see, mis tundub võõras ja ohtlik, seda kahtlemata ongi. Eriti suur risk vandenõuteooriate ohvriks langeda on vanematel inimestel (usaldame kergemini seda, mis on olemas olnud kogu meie eluaja) ning neil, kel teadusega suuremat kokku-

lupojamõistus on välja kujunenud põhjusega ning kaitsevad meid igal eluhetkel lugematu hulga ohtude eest. Ka vandenõuteooriates võib peituda terake tõtt, nii näiteks on oluline uurida vaktsiinide kõrvaltoimeid. Siiski lähtuvad vandenõuteoreetikud enamasti paarist (tihti kehvasti teostatud) uuringust, kõrvale jäetakse aga tuhandeid, mille tulemusi liikumise esin-

SIIN VÕIKS OLLA SINU LUGU!

Tabula Rasasse on alati oodatud kirjatükid ja joonistused. Lase loovus valla ning liitu toimetusega või saada ühekordne kaastöö!

Wene ajalugu, looduseõpetus ja füsik ehk mida õpiti meie koolis üle saja aasta tagasi

Liisa Oks
IIDP

Eelmises numbris uurisime, kuidas meie kool asutati. Nüüd aga vaatame, mida ja kuidas õpiti 1908/9 õppeaastal.

Enne veel, kui saame süveneda sellesse, mida meie esiemad õppisid, peame põgusalt tutvuma kooli käekäiguga pärast selle asutamist. 1909. aastaks olid Eesti Noorsoo Kasvatuse Seltsi Tütarlastegümnaasiumis avatud I ja II ettevalmistusklass ning kolm gümnaasiumiklassi (sügisel lisandus veel üks). (1) Esmalt oli tung kooli üpris suur – kohalik kroonu tütarlastegümnaasium ei suutnud nõudlust rahuldada ning saksa erakoolidesse lapsi enam nii kergesti ei pandud. Lisaks oli tollal keskharidus tasuline, ent ENKS Tütarlastegümnaasiumis nõuti väiksemat õppemaksu kui kroonugümnaasiumis. Vastu võeti ka neid, kes olid teiste koolide jaoks liiga vanad. Nii juhtuski, et esimestel aastatel astus kooli vastavalt 129, 116, 114 ja 126 õpilast, samas lahkus 4, 9, 35 ja 64 last. (2)

Hiljem hakkas õpilaste arv stabiliseeruma ning koolist lahkujate arv kasvas järsult. 1913-14 õppeaastal tõsteti õppemaksu, kuid järgnevatel sündmustes olulisimaks teguriks võis olla hoopis üldine entusiasm raugemine emakeelsete erakoolide suhtes. Nii

astus kooli uusi õpilasi 59, lahkus aga 87 – minejate seas oli nii neid, kes olid emakeelses gümnaasiumis pettunud, neid, kel õppetöös edasijõudmisega raskusi oli, neid, kel rahalisi vahendeid ei jätkunud, kui neid, kes astusid teistesse gümnaasiumitesse, mis vahepeal tekkinud olid. Õpilaskonna kahane-

1914. tõestati VII klassi eksamitel, et eestikeelne gümnaasiumi suudab venekeelsega konkureerida.

mise järel paranesid kooli tulemused tugevalt – lahkusid ka need, kes koolis vaid moe pärast käisid. 1914. aasta kevadel sooritasid esimesed neli kooli lõpetanud Petrogradis ja Ostrovis edukalt VII klassi lõpueksamid (tõestades, et eestikeelne gümnaasium suutis edukalt venekeelsega konkureerida) ning üsna varsti alustas õpilaste arv taas kasvamist. (2)

Õppeained olid ENKS Tütarlastegümnaasiumis samad, mis kroonugümnaasiumiteski. Õppekeeleks oli eesti keel, ent ka vene keelt õpiti piisavalt, et kroonugümnaasiumi eksamid läbi-

da. Kooli aadressiks oli tollal Tiigi 74 – tänapäeval asub samas paigas see sinikollase sildiga mööblipood, mida kõik Lastekunstikoolis käinud kindlasti teavad. (1) 1908/9 õppeaastal oli kooli esimene lend jõudnud gümnaasiumi III klassi, seega ootas neid ees veel neli kooliaastat. Kui VII klass samastada tänapäeva 9. klassiga, oli III klassi õpilaste näol tegu tänapäeva mõistes viiendikega.

Kooli taset ei tohiks III gümnaasiumiklassi õppekavade põhjal mingil juhul alahinnata. Kui III klassi materjal vastas ehk tõesti meie mõistes 5.-7. klassile, siis järgnevatel aastatel lisandusid õppekavva ajalugu, “füsik” ehk füüsika (mille alla kuulusid ka tänapäeval keemias käsitletavat teemad), terviseõpetus, kosmograafia ja pedagoogika (pedagoogiline psühholoogia), looduseõpetusest sai sisuliselt bioloogia ning materjali raskusaste tõusis järsult. Muu hulgas õpiti “Põhja-Amerika wabastuse sõda”, tutvuti elektri- ja magnetnähtustega ja loeti nii saksa kui prantsuse klassikalist kirjandust, samuti jõuti matemaatikas muu seas imaginaararvude ja logaritmideni. Oleme siis meiegi sama tublid või tublimad!

III. gümnaasiumi-klass. Kümnenrik murrud; neli rehkenduseviisi nendega. Lihtmurdude muutmise kümnendik murdudeks. Jatkulised murrud ja nende ümbermuutmise. Vahekord ja võrreld. Kolmeliikmeline arvamine.

III. gümnaasiumi-klass. 2 tundi nädalas. Joonistamine raskete asjade järele. Harjutused värvidega.

Looduseõpetus (2 tundi). 1. Keemia algmõisted. Õhk – lämmastiku ja hapniku segu. Lämmastiku ja hapniku saamine ja omadused. Põlemine. Söehappe gaas ja tema omadused. Põstetamine, mädanemine ja hingamine. Vesi-hapniku ja vesiniku ühendus. Vesiniku saamine ja omadused. Aine, lihtaine, segu ja ühendus. Tütarlastegümnaasiumi lihtainete lihtendatud üralühendamine. 2. Mineralid. Kuld, kulla puhastamine. Platina. Wask. Teemant, teemantide ja kalliskivide lihtamine, Crofit. Wävel. Ränikivid, klaasivõtmistamine. Kõrund. Pruun rauakivi, punane rauakivi ja magnedi rauakivi; raua väljasulamine. Kullakivi. Tindaläige. Hõbedaläige. Kinnawere kivi. Metallide saamine. Kivisool, soola lahutamine weest, soola lademetekkimine. Lühjapagu, lühja põletamine, parkkivi tekkinimine. Malahit. Opalit. Gips; kunstsõnnik. Põlvakivi. Sädakivi. Kiviliina. Kivisüsi, tema saadused ja tekkinimine; kiviõli ja tema saadused; asfalt; merevaik. 3. Maalõuud: parkkivi, gips, kivisool, kivisüsi; basalt ja laawa; granit; gneis; liiv ja saav; mõlemate tekkinimine; kildkivid. Maapinna kihiline ehitus. 4. Jõuud, mis maapinna kuju muudavad: 1. Vesi: Wetasandaw tegewus – sulatamine, muuremine ja wäljauhtumine; nihid. Põhja-vee, hallinad. Merewege tegewus. 2. Tuul: dünid, kõrbed. 3. Wulkanide tegewus. Basalt ja laawa. Maa südamise ehitus. 4. Mägede tekkinimine. Maapinna wõltnimine ja murrud, tennas. 5. Maa-wäriseused. 6. Maapinna wõjumised ja tõusmised. 7. Joomade ja taimede tegewus: turwas, pruunsüsi ja kivisüsi; korallipangad; kriidi lademed. 8. Jäätüügustikud. põllukivid, liiva- ja saavikünnad. 9. Jõudumaa kihid.

III. gümnaasiumi-klass. 4 tundi nädalas.

1. Kõnelemise harjutused.
2. Lugemise harjutused. Läbiloetud tükkide jutustamine.
Kergemate laulude ja valmide päheõppimine.
3. Õigestikirjutuse harjutused; õpitud laulude üleskirjutamine; kirjutamine etteütlemise järele.
4. Praktiline tutvustamine ajasõna peavormidega: présent, passè, futur; abiajasõnade pööramine. Õperaamatud: 1) Octave Classe: Le petit français. Cours elementaire. 2) Словари къ иллюстр. курсу французскаго языка. Le petit français.

III. gümnaasiumi-klass. 2 tundi nädalas. Väljavalitud lugemised M. Kampmanni Lugeseraamat II. jaost. Seletatakse lugemise tükkide sisu, iseäranis nende loogikalist kokkuseadet ja kava. Ilulugemise harjutused. Tutvustus Eesti ilusamate muinasjuttudega.

Ülevaatlik sõnaõpetus praktiliste lahtuse- harjutustega H. Einer'i suurema käsiraamatu järele: „Eesti keele õpetus koolidele“. Õigekirjutuse põhjendamine grammatika abil.

Kirjalikud tööd: Mälestuste üleskirjutamine, kergemad jutustavad kirjeldused, võrdlused, antud ainete luuleline ümbermoonutus.

III. gümnaasiumi-klass. Kolmikkõlad (dur ja moll). Laulud.

III. gümnaasiumi-klass. 2 tundi nädalas. Asia, Amerika, Australia ja Afrika. Suurus, rannad, piirid; maapind, jõed, järved; kliima ja loodus. Rahvad, tähtsamad riigid ja asumaad. Õperaamat: Jürgens ja Tasak, geografia õperaamat III. jagu.

III. gümnaasiumi-klass. 1 tund nädalas. Ristpiste mõlematel pooltel ühesugune. Mustrid rahvamaites selles pistes. Kunstnõelumise tööd nagu labase, toimse jne. riide nõelumine.

III. gümnaasiumi-klass. 3 tundi nädalas. 1. Prosatükkide lugemine ja jutustamine. Laulude päheõppimine. Lugeseraamat: Chr. Boehm Deutsches Lesebuch für die mittleren Lehranstalten. Erster Teil. VI. Auflage 1908. 2. Grammatika: Sõnaõpetus. Õperaamat: Fleischhut, Kurzgefasste grammatik. 3. Suusõnalised ja kirjalikud grammatilised ja õigestikirjutuse harjutused. Sõnade ja lause jagude seletamine. 4. Etteütlemise järele kirjutamine. Väikesed kirjatööd (ümberjutustamised, ümbermuutmised, kirjeldused).

III. gümnaasiumi-klass. 2 tundi nädalas. Kristuse kannatamisest kuni Pauluse surmani. Katekismusest: I. päätükk seletustega. Õperaamatud: M. Lipp Koolilaste Piiblitugu (ilma piltideta). M. Lipp Kooli katekismus.

Шеде ајалузи (2tundi). Краткий курс Русской истории (Шеде кели). Предки русского народа, начало Руси. Отец, Святой Свѣта и Святославъ. Владимиръ Свѣтой и крещеніе Руси. Начало образованія на Руси. Имѣи Владимира Свѣтова. Начало монашества. Раздѣленіе Руси на удѣлы. Владиміръ Мономахъ. Андрей Боголюбскій. Нашествіе татаръ. Александръ Невскій. Московское княжество. Иоаннъ Калита. Дмитрій Донской и Куликовская битва. Иоаннъ III. Иоаннъ IV. Георгій Ивановичъ. Смутное время. Михаилъ Богдоровичъ. Александръ Михайловичъ. Георгій Александровичъ. Петръ Великій и преобразование Россіи. Сѣверная война. Ломоносовъ. Екатерина

II. ja III. gümnaasiumi-klass. Kumbki 2 tundi. Harjutused keppiga. Vabaharjutused. Raskemad pallimängud. Turni- ja laulumängud. Jalutuskäigud, talvel uisujooksmine ja mäest liugumine.

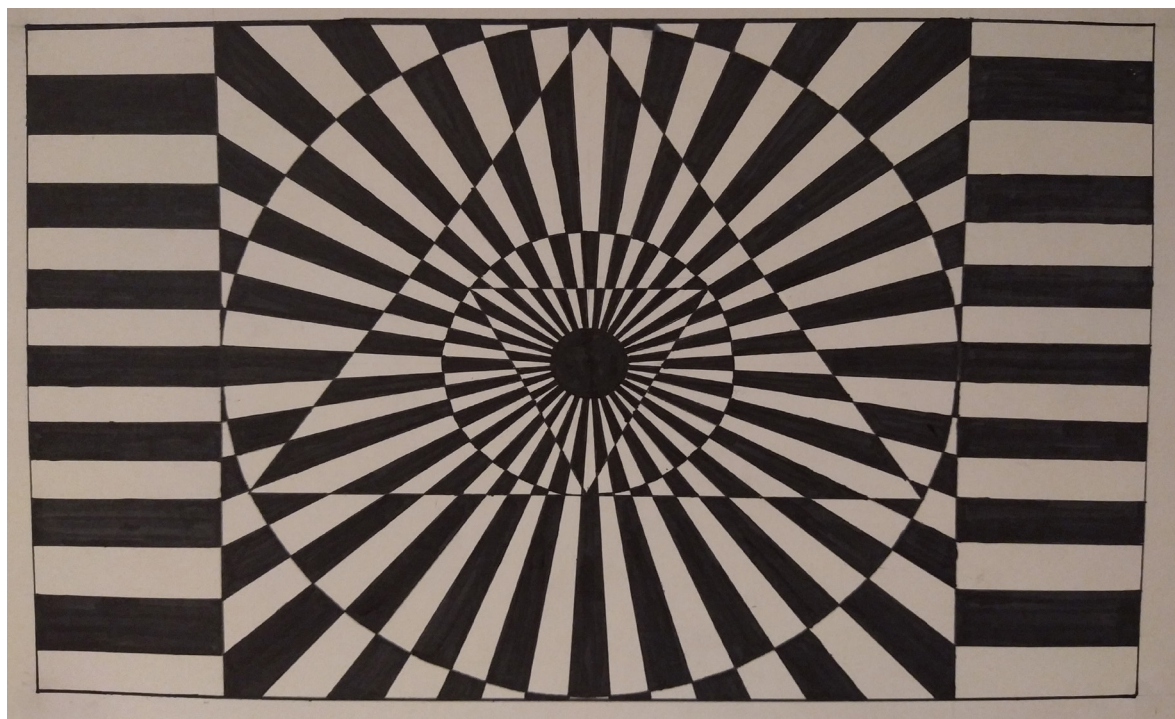
III. gümnaasiumi-klass. 6 tundi nädalas. Грамматика. Синтаксисъ. Предложенія, члены предложенія и выраженіе ихъ частями рѣчи (опущеніе и слияніе). Согласованіе сказуемаго и опредѣленія въ слитномъ предложеніи. Употребленіе знаковъ. Придаточныя предложенія. Учебникъ: Смирновскій, Учебникъ грамматики II ч. Синтаксисъ. 2. Упражненія. Составленіе плана и пересказъ статей по хрестоматіи Барышниковъ III ч. Письменный пересказъ небольшихъ статей. Диктантъ на всѣ правила этимологіи и на знаки препинанія. Заучиваніе наизусть и письмо стихотвореній.

Artikli sisu on refereeritud järgnevatest allikatest:

(1) I.a. (1909). Eesti Nooresoo Kasvatuse Seltsi Tütarlaste-Gümnaasiumi õpekavad 1906/1907—1908/1909. Tartu: Eesti Nooresoo Kasvatuse Selts.

(2) Põld, P. (1916). Eesti Nooresoo Kasvatuse Seltsi Tütarlaste Keskool 1906-1916 : Tagasiwaade kümneaastase tegewuse pääle. Tartu: Kirjastus-Ühisus „Postimees”.

ILLUSTRATSIOON

Lene Tiinas
10.b

„The Lego Batman Movie”-lastele mõeldud või mitte?

Seliin Lisett Tomson
12.b

Kuigi „Lego Batmani film” on juba paar aastat vana, jäi see mulle silma siis, kui mu nelja-aastane väikevend seda vaatas. Tol korral nägin ma filmi lõpust umbes 10 minutit ning minus süttis selle vastu huvi. Kuigi telekast tuli see film dubleerituna, olid selles olevad naljad ja ka muusika justkui vanemale sihtgrupile suunatud. Nimelt juhtusin mina filmi nägema just siis, kui Batman küsis Jokkerilt, kas ta oma kõhulihaseid treenib. See absurdus püüdis mu tähelepanu. Tahtsin teada saada, kellele on see film siis suunatud ja mis on selle iva originaalkeeles.

Ma polnud eelnevalt ühtegi Lego sarja kuuluvat filmi vaadanud, sest arvasin, et see on mõeldud lastele, kes ise veel Legodega mängivad. Samuti on mul endal paaril viimasel aastal rõhk läinud Netflix'i seriaalide peale. Isegi kui ma multifilme vaatan, on tegu minu silmis klassikutega nagu „Shrek” või „Jäaaeg”. Enne filmi vaatamist üritasin eelarvamuste mõju vältida - ei googeldanud midagi, piraatisin filmi ära ja paar päeva hiljem vaatasin.

Minu üllatuseks oli juba filmi algus väga eneseirooniline. Nimelt algas see musta ekraaniga ja jutustaja sõnadega: „Black. All important movies start with a black screen...” Kuna jutustajaks on filmi alguses ja lõpus Batman ise, on nii mõnigi kommentaar eriti humoorikas. Eneseiroonilisus ja absurdus saadavad kogu filmi ja mingil määral ka iga tegelast. Need omadused muudavad selle multifilmi uskumatult mõjuvaks ja meelelahutuslikuks ka minuealise jaoks (kõlab, nagu ma hakkaks varsti pensionile minema). Enamik nalju jäävad minu arvates laste jaoks siiski arusaamatuks. Näiteks on palju vihjeid eelmistele Batmani filmidele ja üldse teistele filmisaagadele

(Harry Potter, Star Wars), mille vaatajaskond on kordades vanem. Ainsad vihjed, et see film on lastele mõeldud, on otsese vägivalla peitmine (keegi ei saa mingil tingimusel surma), kangete sõnade kasutamise puudumine ja tegelaste omavahelise suhtluse lihtsus. Lastele mõeldud naljadest jäi mulle silma „Alfred the BUTT-ler”. Mida edasi ma filmi vaatasin, seda enam tundus mulle, et seal leidub kõigile midagi. Filmil valitud muusika on tempokas ja moderne - pigem rokk või pop, mis ei ole just lastele ahvatlev. Neile jääb nautimiseks tihe action ja animatsiooni kõrge kvaliteet.

Film pole ka tavaline Batmani lugu. Kuigi on olemas klassikaline Jokkeri ja Batmani omavaheline võitlus, on värvikireva pildi ja lihtsa dialoogi taha peidetud hoopis sügavamad teemad nagu näiteks Batmani suutmatuse kedagi endale lähedale lasta ja tahtmine alati ise hakkama saada. Samuti näeme me Jokkeri südant murdumas, kui Batman ei suuda talle tunnistada, et Jokker on tema vaenlane number üks. Kuigi tegu on vihavaenlastega, on Jokkeril vaja kinnitust selle kohta, et ta Batmanile korda läheb ja et Bat-

man temaga võitlemist hindab. Need rasked isiksusega seotud probleemid lükkavadki käima filmi sündmuste ahela.

Kuigi film võib esmapilgul tunduda olevat lastele suunatud, on sellesse peidetud palju raskemad teemad, millega iga täiskasvanu oma elus kokku puutub. Usun, et sellest filmist leiab igaüks endale midagi meeldivat ja minuga nõustub ka Rotten Tomatoes (sait, kus vaatajad saavad filme hinnata), kus filmi skoor on 90%. Seda filmi ei soovita ma kohe kindlasti vaadata neil, kellele ei meeldi absurdus ja liigne otsekohesus. Stiililt meenutab „Lego Batmani film” mulle umbes 50 korda pehmemat versiooni „Deadpoolist”.

Kui teil peaks mõni õhtu umbes-täpselt 100 minutit vaba aega olema ja tahate oma ajule igapäevaelust puhkust, siis miks mitte vaadata just „Lego Batmani filmi”? Minu arvates on see linateos igati vaatamist väärt, eriti kui on väikseid sugulasi, kellega koos seda nautida. Sobib nii lastele kui lapse-meelsetele!

*I also have huge pecs
and a nine-pack.*

Bakterite arvukuse määramine MHG ruumides

Getter Mathiesen
12.a

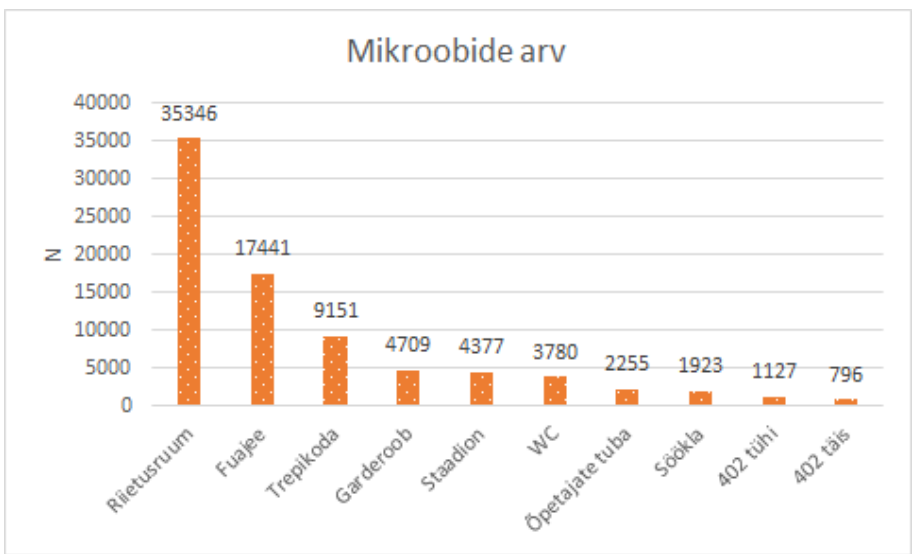
Praktilise töö eesmärgiks oli määrata Miina Härma Gümnaasiumis mikroobide arvukus õhus. Proovid võeti kümnest erinevast kohast, kasutades õhukülvi meetodit, Petri tasse ja agar-agar söödet.

Igast kohast võeti kolm erinevat proovi, et tulemused oleksid võrreldavad ja täpsemad. Kõik katsed viidi läbi 30. septembril võimalikult väikeses ajavahemikus, et vältida erinevaid tegureid nagu näiteks põrandate pesemine ja pindade puhastamine, mis võinuks katsete tulemusi mõjutada. Peale proovide võtmist lasti Petri tassidel nädal aega toatemperatuuril seista, et söötme tassidele langenud mikroobid saaksid kolooniad moodustada. Kolooniad loendati ning ühte valemist kasutades arvutati kolooniate arvu põhjal välja mikroobide arvu õhus.

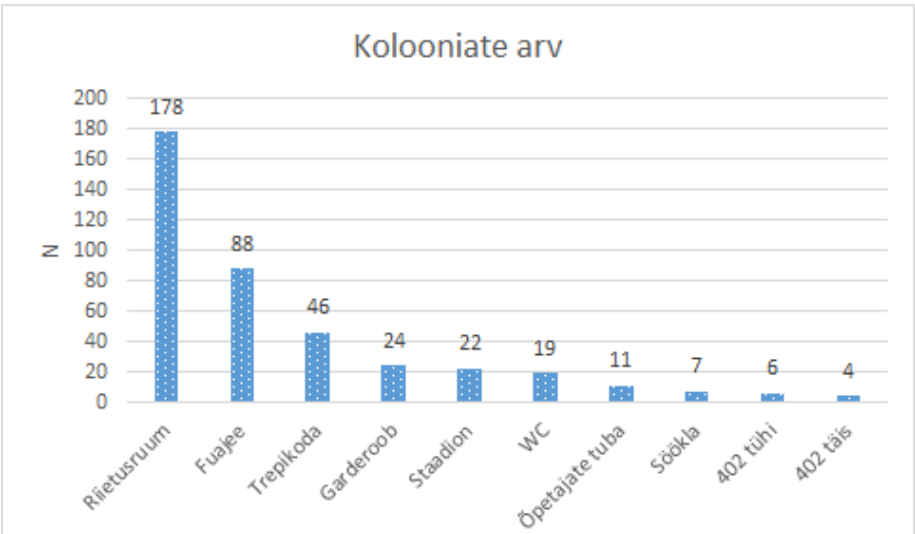
Koht	Kolooniate arv	Mikroobide arv
Riietusruum	178	35346
Fuajee	88	17441
Trepikoda	46	9151
Garderoob	24	4709
Staadion	22	4377
Vets	19	3780
Õpetajate tuba	11	2255
Söökla	7	1923
402 tühi	6	1127
402 täis	4	796

Joonis 1. Kolooniate arv ning mikroobide hulk õhus

Joonistelt 1 ja 2 on näha, et kõige suurem bakterite arvukus oli tüdrukute riietusruumis, sest tegemist on väikese ruumiga, kus erinevatest klassidest õpilased vahetavad enne ja pärast kehalise kasvatusetundi riideid. Seda ruumi pole kuidagi võimalik õhutada ning sellepärast on seal ka kõige rohkem baktereid õhus.

Joonis 2. Mikroobide arv erinevates ruumides

Joonis 3. Keskmise kolooniate arv erinevates ruumides

Lisaks pestakse seal põrandaid ja puhastatakse pindu ainult päeva lõpus.

Märkimisväärselt suure bakterite arvukusega olid ka fuajee, trepikoda ning garderoob. Seda põhjustab see, et nendest ruumidest käib läbi palju õpilasi ja õpetajaid, samuti ei pesta nii tihti põrandaid ega pindasid. Fua-

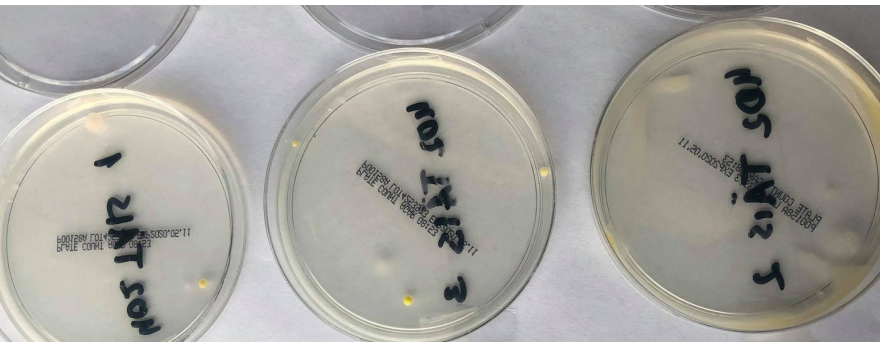
jees veedavad õpilased vaba aega ning suhtlevad omavahel ning sellepärast on seal ka rohkem baktereid õhus. Sügisel ei kandnud paljud õpilased vahetusjalanõusid ning sellega toodi siseruumidesse palju tolmu ja mustust. Staadioni kõrgem bakterite arvukus tuleneb sellest, et kunstmuru on tolmu ning seal liigutakse palju, mis

paiskab õhku rohkem baktereid. Huvitav asjaolu on see, et klassiruumis, mis oli pool tundi tühjana seisnud, oli rohkem baktereid kui klassiruumis, kus õpilased olid pool tundi õppinud. See võis tuleneda asjaolust, et tühja klassiruumi polnud keegi enne õhutanud, aga kui klassiruumis olid õpilased sees, tehti kõik aknad lahti.

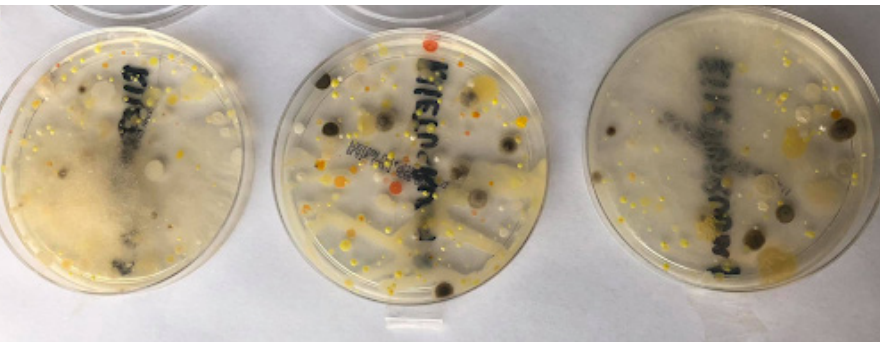
Üllatav fakt on ka see, et söökla oli bakterite arvukuselt tagantpoolt kolmas ruum. Kuna sööklas käib pidevalt erinevatest klassidest õpilasi, eeldasin, et seal leidub ka rohkem baktereid. Õpetajate toast leitud bakterite arv oli ootuspärane. Selles ruumis käivad peamiselt õpetajad ning nad kannavad koolis maski, mistõttu pole seal nii palju mikroobe õhus. Samuti on seda ruumi võimalik kergesti õhutada. Eeldasin, et ka vatsust leiab rohkem baktereid, sest tegemist on väikese ruumiga ning sealt käib läbi väga palju õpilasi. Sealne võrdlemisi vähe bakterite arvukus võib tingitud olla aga asjaolust, et tualettruumides puhastatakse pindasid tihemini ja hoolikamalt kui mujal.

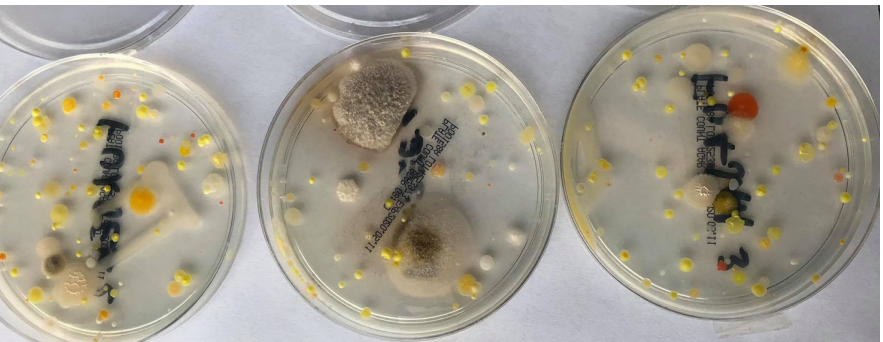
ESIMESE KORRUSE
TUALETTRUUM

402 PÄRAST 30 MIN ÕPPETUNDI

TÜDRUKUTE RIIETUSRUUM

FUAJEE

30 MIN TÜHJANA SEISNUD 402

ILLUSTRATSIOONID

Helena Munck
10.c

Lene Tiinas
10.b

Härmakad versus poliitika

Maria Grünberg
II.a

Hetkel on nii Eestis kui ka välismaal poliitikaelu vägagi kirev - tähtsad riigipead vahetuvad või lahkuvad ametist, üritavad elu nii edasi viia kui ka pidurit tõmmata, teevad päriselt poliitikat ja püüavad niisama tähelepanu. Tabula Rasa uuris järele, millised oleksid Härma gümnaasistide poolt valitud Riigikogu, Eesti president ja Eesti peaminister. Presidendi ja peaministri puhul oli valikuid kaks - valida sai nii Eesti poliitikute kui ka MHG koolipersonali hulgast.

VALIMISED VALIMISED PAREMPOOLNE VASAKPOOLNE PEAMINISTER VALITSUS DEMOKRAATIA DEMOKRAATIA

NB! Tegu pole ametliku uuringuga ning kindlasti ei kajasta tulemused kogu Härma gümnaasiumiastme vaateid. Küsimustik postitati MHG 110. lennu Facebooki gruppi (liikmed käivad peamiselt 11. ning 12. klassis) ning vastajaid oli vaid 54. Samuti pole võimalust kontrollida, kas vastati tõsiselt või tehti niisama nalja. Nii hoidugem põhjalikumate järelduste tegemisest.

seega ükski erakond valimiskünnisest allapoole.

Presidendivalimistel jäaksid täpselt viiki Marina Kaljurand ja Mart Helme, teiste poliitikute poolt oli hääli hulgaliselt vähem. Peaministrivalimised võidaks Kaja Kallas, samas pakuti peaministriks ka Edgar Savisaar ja ühe härmaka kaksikõde.

Kui aga president ja peaminister va-

” Kui aga president ja peaminister valida Härma kooli personali hulgast, saaks armastatud matemaatikaõpetaja Allar Aav presidendikoha, edestades napilt Urma Linnust.

Esimese küsimusega uurisime, milline on härmakate esimese valiku erakond. Tulemuste põhjal moodustaksid enamushäälega koalitsiooni Reformierakond ja EKRE, opositsiooni jäaksid Sotsiaaldemokraadid, Eestimaa Rohelised, Eesti 200 ja Isamaa. Viimasel kahel oleks siiski teistega võrreldes märkimisväärselt vähem kohti. Valimiskünnist ei ületaks Keskerakond ja Elurikkuse Erakond.

Teine küsimus selgitas välja erakonna, millele vastajad annaksid oma hääle teisena. Koalitsioonierakonnad oleksid siin Isamaa ja Eesti 200 koos Eestimaa Roheliste ja EKRE-ga, opositsiooni kuuluksid Reformierakond, Keskerakond ja Sotsiaaldemokraatlik Erakond. Teise valiku järgi ei jäänud

lida Härma kooli personali hulgast, saaks armastatud matemaatikaõpetaja Allar Aav presidendikoha, edestades napilt Urma Linnust. Peaministrikohta jagaksid valimistel lausa kolm inimest - võrdselt said hääli Urma Linnus, Allar Aav ja kooli töömees, keda kutsutakse rahva seas Marioks. (Tegelikult on tema nimi Ain Kadaja. Loe intervjuud Ainiga leheküljelt 18!)

Loodame, et eesootavatel KOV valimistel suudame teha (sama) häid ja veel paremaid valikuid!

Tunne koolikaaslast - Liisa Kangur

Kerste Õunapuu
10.c

Kas oled kunagi mõelnud, mis tunne on olla tunnustatud tantsija ning noor tantsuõpetaja ja seda kõike alles gümnasistina? Seekord teeme tutvust andeka Liisa Kanguriga.

Kuna ja kuidas sa tantsutrenni sat-tusid?

Minu ema tutvustas mulle üht pisikest tantsustuudiot, kui olin 4-aastane. Tollal tegin Miina Härma Gümnaasiumi ruumides oma esimese proovitrenni ning nüüdseks olen seal peaaegu 14 aastat treeninud. Väike stuudio on kasvanud suureks Shaté Tantsukooliks.

Pisipõnnina pakkus tants mulle suurt lõbu ning võimalust kuhugi oma energia suunata. Kasvades lisandus sellele nauding, mida sain võistlustelt ning enda arengut nähes. Viimastel aastatel ei ole ma aga kahjuks saanud täismahus treenida. Seetõttu keskendun lihtsalt sellele õnnetundele, mida saan improviseerides ning üleüldiselt tantsust ja liikumisest.

Mis Sind tantsu juures köitis ja endast iselt köidab, et sa sellega juba nii kaua tegelenud oled?

Oled juba paar aastat olnud ka tantsuõpetaja. Kuidas selleni jõudsid? 12-aastaselt soovisin luua oma esimese

kava grupile. See protsess hõlmas kooreograafia loomist ja õpetamist, distsipliini hoidmist ning tantsijate treenimist. Kuna tegu oli esimese korraliku ettevõtmisega, kus ma ei olnud enam tantsija rollis, pakkus tantsukool mulle mitmeaastast praktikandi programmi. Peale teooria õppimise pidin programmis lihvima oma oskuseid mitmetes tundides ja tegema lõputöö. 15-aastaselt kaitseisin lõputöö ning alustasin noore tantsuõpetajana gruppide juhendamist. Hetkel on käimas minu kolmas hooaeg tantsuõpetajana Shaté Tantsukoolis.

Mida sa oma õpilastelt õppinud oled?

Teadmisi, mida olen oma õpilastelt saanud, on lugematult. Kõik tantsijad on erinevad ning tänu neile olen õppinud rakendama mitmeid erinevaid õppemeetodeid ja üleüldiselt erinevate inimestega suhtlema. Aja jooksul olen saanud lihvida enda probleemide lahendamise oskust ning arendada oma niigi fantaasiarikast mõtlemist. Samuti suudan tänu senistele kogemustele kergemini teadvustada enda tugevusi ning nõrkusi.

Kui ajakulukas on gümnasistina olla tantsuõpetaja?

Tegemist on mahuka tööga. Tuleb arvestada, et üks tantsutund võrdub vahel lausa kuudepikkuse ettevalmistustööga. Iga hooaja alguses annab tantsukool võimaluse valida endale sobiv koormus ja tänu sellele saan kergemini enda aega ning energiat planeerida.

Kelleks sa väiksena saada tahtsid? Ausalt öeldes ei olnud mul kind-

lat soovi. Kuna olin tantsuga tihedalt seotud, arvasin nagu teisedki, et minu tulevik on samuti tantsu täis. Huvi oli ja on mul paljude valdkondade vastu, aga tundub, et tants on kõige sügavamal südames.

Millised on su hobid peale tantsimise?

Kui mul on aega, valmistan küpsetisi või harin ennast, osaledes koolitustel ja lugedes raamatuid.

Oled võitnud nii soolode, duode, triode kui ka

grupikavadega palju poodiumikohti. Kas see on muutnud sinu suhtumist tantsu?

Viimase paari aasta jooksul olen hakanud armastama kogemust ennast, mitte poodiumikohta. See nauding ning adrenaliin, mida saan laval inimestele esinedes, ei siiski ole kaugelki võrdne õnnejoovastusega, mille saan võites. Kõige tugevamini mõjutab mu enesetunnet see, kuidas ma ise enda esitusega rahule jään. Peale poodiumikoha tuleb arvestada ka võistlustingimusi - kes olid vastased, kui palju neid oli ja kui palju ma ise eelnevalt treenisin ning laval pingutasin.

Millised võistlused sulle kõige rohkem meeldivad ning kas tunned end mugavamalt võisteldes grupiga või ükski?

Nii kodu- kui ka välismaal võisteldes lisandub konkursile endale ka palju-palju erinevaid kogemusi ja tutvusi. Eestis on loomulikult väga tore koos tuttavatega lavasid vallutada ja vahva on ka mänguline võistlusmoment. Välismaal õpid aga nautima ka võõra riigi võlusi. Tihtipeale on suurte rahvusvaheliste võistluste juures ka erinevad töötoad ja kontserdid. Nende

võimaluste tõttu eelistan välisvõistlusteid.

Mulle meeldib väga võistelda nii grupiga kui ükski. Kuna soologa on aga võimalik rohkem omaenese stiilis tantsida, on see mugavaim variant.

Oled osalenud ka paljudes projektides (nt Prima Vista, Dance School Musical). Kust need pakkumised tulnud on?

Pakkumised tulevad tihti tantsukooli ning tutvuste kaudu. Sellest sügisest on hästi mees Prima Vista kirjandusfestival, millele lõin lühida avaesituse.

”Kõige tugevamini mõjutab mu enesetunnet see, kuidas ma ise enda esitusega rahule jään.”

Tavaliselt ei teki mul eriti ärevust, aga kuna ma polnud aasta aega esinenud, tegi keha oma töö. Väga eredalt on mees paari aasta tagune suur *flash-mob* Indias, 7-minutiline India tantsu kultuurist inspireeritud esitus, milles osalesid üheteistkümne riigi noored. Publikuks oli suur India perefestival. Internetis on video jõudnud üle saja tuhande silmapaarini.

Tantsijatele on tähtis avastada oma liikumiskeel. Kas sa oled enda oma leidnud ja mis sind selle teekonnal aidanud on?

Enda liikumiskeele leidmiseks on esmalt vaja teadmisi mitmetest stiilidest. Lisaks peab enda kehaga olema väga tuttav, end selles hästi tundma ning oma tugevusi-nõrkusi teadma. See kõik on treenitav. Isiklikult olen teadlik oma liikumiskeelest, kuid see on alati arenemas ning muutumas.

Kas arvad, et kõige parem on olla ühes tantsustiilis väga hea, või pead olulisemaks mitmekülsust?

Arvan, et vajalik on omada alusteadmisi mitmetest tantsustiilidest. Eri stiilide õppimine muudab inimese

ANKEET

NIMI: Liisa Kangur

SÜNNIPÄEV, TÄHTKUJU: 10. märts, Kalad

LEMMIKLOOM: kaslsed

LEMMIKTOIT: klassika ehk makaronid hakklihaga

LEMMIKFILM: 2011. aasta "Captain America: The First Avenger"

LEMMIKRAAMAT: "Why We Sleep" - Matthew Walker

LEMMIKUD TANTSUSRIILID: *urban, contemporary*

LEMMIKTEGEVUS PUHKAMISEKS: seriaalide vaatamine ning samal ajal söömine

KOHT, KUS TUNNED END KÕIGE PAREMINI: oma tuba on kõige kodusem

MOTO: Naudi väikeste eesmärkide saavutamist!

mitmekülgsemaks ja arendab keha-kontrolli eri nurkade alt. Mulle isiklikult meeldib stiile segada ja neid korraga kasutada.

Kes on tantsumaailmast või üleüldse sinu suurimad iidolid?

Ma ei tooks välja iidoleid, vaid pigem inimesi, kellel on olnud mulle suur mõju. Peamiselt on mulle eeskujuks minu oma tantsukooli juhataja Krõõt Kiviste ning kõik treenerid, kellega olen koos töötanud.

Mida sa arvad Eesti tantsumaastikust?

Eesti tantsumaastikul leidub palju väga motiveeritud tantsijaid, ko-

Liisa Kangur. Foto erakogust

reograafe, lavastajaid ja kunstiinimesi. Neilt kõigilt on midagi uut õppida. Viimastel aastatel on mulle jäänud mulje, et esiplaanil on *contemporary* ning sellega seonduvad stiilid. Eestis on neis stiilides ka palju tugevaid tantsijaid. Kuna mulle endale on südamele lähedasem urban, tunnen, et selle jaoks pole nii palju võimalusi.

Mida ütleksid algajale, kelle unistuseks on ühel päeval tantsija või

tantsuõpetaja olla?

Vajalikud on motivatsioon ning valmisolek endale konstruktiivset kriitikat anda. Loomulikult tuleb tantsust ja liikumisest rõõmu tunda. Samuti on hea omandada oskusi ja teadmisi mitmes stiilis.

Tuleb jõuda selgusele, kas soov on saada tantsijaks või tantsuõpetajaks, kuna tegemist on kahe väga erineva ametiga - tantsuõpetaja vajab palju teisi oskusi ning teadmisi.

Kas Sul on tantsimisega seoses endale seotud ka mingisugune kindel siht?

Hoian eesmärgid üldised, kuna soovin tulevikus teha paljut erinevat. Järgmiste aastate fookus on mul enda treenimisel - tahan minna süvitsi *urban* stiilidega, omandada neis tugev põhi ja üleüldiselt tutvuda rohkem erinevate tantsukunsti ja spordi valdkondadega. Tulevikus soovin Eesti

✖ PORGANDIKISSELL! ✔

Kes poleks kooli sööklas tollel erakordsel teisel detsembril imetlenud legendaarseks saanud porgandikisselli? Ütleme nii, et meie koolis on just kissellid need magusoidud, mis kipuvad saama (kuri)kuulsateks. Nüüd on teil võimalus porgandikisselli ise kodus teha, mil iganes tuleb tuju süüa kausitäis jumalikku magustoitu.

Laura Kuusik
10.b

VAJA LÄHEB:

500 g porgandeid
5 dl vett
2-3 sl suhkrut
3 sl tärklisi
2 dl apelsinisiirupit
parasjagu kelmikust*

Valmistamine:

Peske ja riivige porgandid ning keetke nad pehmeks. Lisage vesi, suhkur ning siirup ja laske segul keema tõusta. Lahustage külma vee sees tärklis ja lisage segusse. Laske segul uuesti keemiseni jõuda ja seejärel jahtuda. Ongi isuäratav hõrgutis valmis!

NB! Täpselt selle retsepti järgi pole keegi kunagi porgandikisselli valmistanud, seega pole kindel, kas koguused toimivad, ent kui teil on õige kokatunnetus kõhus olemas, siis peaks

kõik õnnestuma.

Kena kokkamist!

*Lisada ainult juhul, kui soovite jalustrabavat kisselli. Kui soovite, et sööjad ikka püsti jääksid, siis jätke see koostisosadest välja.

Suur tänu koolikokale!

Kümme küsimus Mardiga

Maria Grünberg
11.a

Härma kool on täis huvitavaid, andekaid ja omanäolisi inimesi nii õpetajate, õpilaste, vilistlaste kui ka personali seas. Seekord intervjuurisime meie kooli tehnikagurmaani ja ka muidu huvitavat õpilast, kelleks on Mart Saamuel Lobjakas (11.c).

Kuidas ja miks leidsid tee Härmasse?

Kõigepealt oli mul tarvis saada vestluskutse kas Härmast või Trefist. Sain mõlemast, kuid vastu võttis neist ainult Härma (tegelikult ei olnud mul plaanis Treffi minnagi), lõpuks jäi mulle siis valik Poska ja Härma vahel ning Härmas olevad tuttavad veensid mind viimast valima.

Mis on sinu moto?

Neid on kaks.

1. Gaas põhja ja anna minna! (*Just send it.*)

"Kui sa arvad, et see on liiga ohtlik, mine koju, niida muru ja lase meil jätkata." (*"If you think it's too dangerous, go home and mow your lawn, and leave us to it."* - Guy Martin)

Mis sind Härmas kõige rohkem inspireerib?

Ma arvan, et mind inspireerib kõige rohkem vaba õhkkond (eriti vaba on see siis, kui puuduvad karjuvad väikesed lapsed).

Kuidas sa õpid? Mis nippe annaksid teistele, et materjal kiiresti ja hästi selgeks saada?

Minu taktika on üritada kõik õigeks ajaks ära teha ja kui see ei õnnestu, siis üritada kõik lihtsalt ära teha (see pole ilmselt väga hea vastus). Kui mul õnnestub maha istuda ja asjaga tegelema hakata, siis see lihtsalt jääb lõpuks meelde, seega kui tahta midagi hästi ja kiiresti selgeks saada, siis tõenäoliselt aitab asjaga põhjalikult tegelemine.

Kas ja kuidas saab hobusega ratsutades kooli tulla?

Kas? Tõenäoliselt mitte, kuid nalja peab ka saama.

Kuidas? Mööda teid, eriti kuna seaduse jaoks on ratsutaja samuti tehniliselt sõiduk.

Kust tekkis sinu huvi masinate, meisterdamise ja mootorrattaste vastu?

Mulle on väiksest saati meeldinud autode ja muu tehnikaga sõita ning mootorrattad lisandusid sinna kuidas-

gi sujuvalt - üks mu sõber hankis mopeedi ja see tekitas huvi minuski. Meisterdamise vastu on huvi tekkinud suuresti vajadusest, kuna paljudel juhtudel on odavam asja ise parandada, kui seda kellelgi teisel teha lasta või lausa uus asi osta.

Millised on su plaanid tulevikuks?

Plaane on mitmeid.

Omada enda hobuseid ja neid ka aretada, mistõttu soovin edasi õppida veterinaariat.

Teha endale helikopteripiloodi paberid ja võib-olla osta endale vana Black Hawk.

Osaleda (ja loodetavasti võita) IoM TT, peale seda ehk ka *Pikes Peak Hill-climb* nii kahe- kui ka neljarattalistega.

Miks peaks sõites järgima piirkiirust?

Selleks, et mitte trahvi saada. Seadus ütleb, et tuleb, kuid teatud mõõndused on alati teretulnud (seaduse silmis muidugi mitte).

Distantsõpe või tavaline kooliskäimine - kumba eelistad ja miks?

Kui peaks ühe valima, siis eelistaksin ilmselt distantsõpet. Kuigi koolis kohal käies on asju kergem joonel hoida, jääb distantsõppel siiski enam vaba aega.

Kirjuta 3 põnevat fakti enda kohta!

1. Minu lemmik ratsaspordiala on kestvusratsutamine.
2. Mu lemmik hobusetõug on täisverelised araablased (paluks normaalse ninaga).
3. Mulle maitsevad granaatõunad.

Aitäh Mardile!

Töomes Ain ehk lauad sinna ja tagasi

Koolimaja peal ringi liikudes pole üldse ime, kui järsku kõnnib sulle vastu lauavirn. Mees, kes laudadele treppidest üles ja alla lõbusõitu pakub, ei ole keegi muu kui kooli töomes Ain Kadaja, keda gümnaasiumiõpilaste seas tuntakse imelikul kombel ka Mariona. Tabula Rasa tegi ühe muheda intervjuu tema elust ja tegemistest.

Rääkige veidi endast. Kust te pärit olete ning mis koolis käisite?

Pärit olen ma Maarja-Magdaleenast, varem oli see Jõgevamaal, nüüd on Tartumaal. Koolis käisin ka seal. Tollal oli seal Järve Keskkool, nüüd on ta Johannes Voldemar Veski nimeline, sest Veskil on sealsamas lähedal sünnikoht.

Kuidas teie koolitee möödus?

Noh, mis ta too aeg ikka möödus, nii ja naa (*naerab*). Üle kivide ja kändude. Aga lõpetasin keskkooli ja kõige hullem ei olnud.

Kus te töötasite enne Härmasse tulemist?

Enne Härmat töötasin Nigula Saeraamis. Olin valvur ja tegin muidki töid, aga põhiline oli ikka valvuritöö. Enne seda käisin muidugi Nõukogude armees. Peale seda olin tööl kohas, kus

praegu on Vudila, seal oli enne põldvutifarm ja seal olin siis katlakütjana pärast sõjaväge mõned aastad tööl.

Kuidas sattusite Härmasse?

Täitsa juhuslikult Internetist töökuulutuse järgi.

Millised on teie töökohustused?

Kõik siuksed jooksvad asjad, näiteks nagu tualettpaberid ja käterätid ja kõik need desoained. Kõik, mis siin majas sees on, on minu töö. Kui kuskil midagi ligiseb-logiseb, tuleb midagi küljest ära, midagi on vaja kokku puurida. Need desoainete panemised ja seebid ja kõik need umbes kraanikausid. Väljast pole nagu vaja olnud, Paul teeb väljast.

Aga ühel päeval oli aknast näha, et te olite katusel. Mis te seal tegite?

Ma panin sinna üles ilmajaama. Sa oled seda näinud?

Jah, juhtusin nägema küll, kas te muidu ka käite katusel või oli see lihtsalt üks kord?

Ei, ega kui seal ei ole midagi

Laura Kuusik
10.b

teha, siis mitte, mis ma seal ikka kõnnin niisama (*naerab*). Siis ei ole asja jah. Aga kui midagi on vaja teha, siis tuleb minna.

Aga kas te varem kah olete sinna sattunud?

Varem olen ikka käinud jah, ei olnud esimene kord. Nurgad ja katused kõik läbi käidud.

Millega tegelete kooliväliselt?

No mis ma ikka teen. Oma majapidamine, seal toimetan, täiendan, käin maal ja metsas, teen puid metsas ja käin kalal järve peal, nagu maanimene ikka.

Aga kas on mingisuguseid hobisid?

Ah, ma ei tea. No ütleme, et kalal käimine on hobi, kalapüük ja metsas kondamine, marjul käimine ja siuksed asjad on. See aasta sai väga vähe käia, aga ikka sai, ikka käisin ja karu jälgi nägin, juure all olid kuskil vist mesilased, karu oli seal käinud. Läbi selle raba või soo või siukse oli läinud, suured jäljed olid, need tema jäljed. Ma läksin sealt ja sain marju kah (*muheleb*), juhatas kuhu minna, noh.

Kas te oskaksite midagi noortele soovitada?

Mis ma oskan soovitada, ainult õpida, õppida, õppida, midagi muud. Mina ei viitsinud omal ajal õppida, aga ainult õppimist, mis ikka muud. Mitte teha lollusi ja mitte alkoholi tarbida ja suitsu teha, seda jõuab, noortena ärge seda tehke. Mis ikka muud, (*naerab*) olge korralikud lapsed ja kuulake ema sõna ja vanemate sõna, seda nii paljud ei kuula (*naerab taas*).

Suur tänu Ainile!

ÕPILASED VS ÕPETAJAD

Aav (füüsika): „Täitsa võib olla, et ma panen siin täiesti segast, ma ei saa aru.”

Aavasalu (matemaatika, küsimas, kas me saame aru): „Panimõmm?”

Volmer (eesti keel): „Naljakas ja lollakas ei ole võrdusmärgiga!”

Piirimäe (füüsika): „Minu tunnis ei mingisugust inglise keelt või muud British-mökiš-käkišit.”

Sorge (keemia): „Kui ma ristsõnu ei jõua enam lahendada, sudokud on tehtud, siis ma hakkan lugema teie naftatöid.”

Sorge (keemia): „Pudrutage enne tunde!”

Sorge (keemia): „Ärge pakkuge mulle kulda. Või noh... pakkuda võite ikka, aga siin paberil ei maksa see midagi.”

Üheksanda klassi õpilane: „Õpetaja, kas te sündisite enne või pärast teist maailmasõda?”

KAS MÄRKASID, ET...

... 3. korrusel on üleval Vabamu näitus?

...Facebooki on tekkinud salapärase "Härma piht"?

... neljandale korrusele oli teibitud üks Barbie nukk?

... tegutseb mitu vahvat õpilasfirmat?

... akendele on tekkinud jäälilled?

TABULA RASA PIINAB PEDAGOOGI

Laura Kuusik
10.b

Kertu-Riin Tera
10.b

1. Millal avati Miina Härma monument koolimaja ees?
2. Mida tähendab sõna pelmeen komi keelest otsetõlkes?
3. Mis aastal nimetati Pluuto kääbusplaneediks?
4. Kui kaua elavad keskmiselt lambad?
5. Mida tähendavad tähed W ja C lühendis WC?
6. Kes leiutas esimesed jõulutuled?
7. Kust sai populaarseks jõuluvana punane kuub?
8. Mitu põhjapõtra on jõuluvana saani ees?
9. Mis sajandist pärinevad piparkoogimajad?
10. Mis riigis loodi esimesed adventikalendrid?

1. Ei mäleta, aga see oli 90ndate alguses. -
2. Ei tea. -
3. Ei tea. -
4. Pakun, et mingisugune 10 aastat umbes. +
5. *Water Closet*. +
6. Pole õrna aimugi. -
7. See on see Coca-Cola. +
8. 6-12. 0,5
9. Pakun, et 19ndast. -
10. Kas see ei ole see Jänkistan? -

VASTUSED

1. Miina Härma 120. sünniaastal (1984. aasta detsembris). Aastal 1996 lõhkusid selle metallivargad. Kuju restaureeriti ja toodi oma kohale tagasi Härma 135. sünniaastapäevaks. ±5 aastat (aastast 1984) 2. Kõrvaleib 3. 2006. aastal (± 2 aastat) 4. 10-14 aastat 5. *Water Closet* 6. Thomas Edison, kes on lisaks leiutanud ka fonograafi ja elektrihõõglambi. 7. Coca-Cola jõulureklaamist 8. 10 (± 2) 9. 16. sajandist (± 1 sajand) 10. Saksamaal

1. Kas ta ei olnud mingi Miina Härma tähtpäev? Ütleme, et 130. sünniaastapäev. -
2. Tead, ma isegi vaatasin telekast seda saadet, aga ei tea. -
3. (*Naerab*.) Kas see oli see sajand või eelmine või üle-eelmine veel? Praegu absoluutselt täiesti lambist võtame nii, et see aasta ega eelmine aasta ei olnud. Võtame nii 5-6 aastat tagasi, 2015. -
4. Lammastest on ka nüüd juttu olnud. Rohkem kui kass või vähem? Pakume siis umbes 13 ja pool aastat. +
5. *Water closet* või? +
6. See peaks vist olema kuskilt Ameerikamaalt pärit üldse. Ega nad siit meilt ei ole, Lapimaalt ka vist ei ole. Aga ega ma neid ameeriklasi ei tea. -
7. Kas see ei olnud Venemaal äkki? -
8. Kolm. Rohkem ei mahu, siis peavad need väikesed pojakesed olema. -
9. 18. sajand. -
10. Rootsi. -

1. Ma arvan, et veebruari alguses. Kas Miina Härma aastapäev on 9. veebruar? Ma arvan, et Miina Härma sajanda juubeli puhul. -
2. No ilmselt ta ei ole see väike lihapallike, on midagi muud. -
3. See toimus umbes siis, kui need õpilased olid umbes neljandas klassis, kes on praegu üheteistkümnendas. 10 aastat tagasi, siis oli 2010... see võis olla ka veidi varem. -
4. 14 ja pool aastat. +
5. See on jälle mingi trikiga, või? Vesi peaks "*water*" olema...ja *closet*. +
6. Oi, seda ma ei tea. -
7. Soomest või? Ei saanud ju. Coca-Cola jõulureklaamist. +
8. 3 või 7. Kui neid on palju, siis 7. -
9. Mis sa arvad, et piparkoogimajad on hästi vanad? Ma ei tea, 18. sajandist. -
10. Ma ei tea, kõik asjad on Ameerikas loodud. Võib-olla tulid need ka sealt. -

TOIMETUS TÄNAB:

Direktor Ene Tannberg, arendusjuht Tiia Lepik, õpetaja Reet Volmer, Maria-Helena Puidak (11.a), Getter Mathiesen (12.a), küsimustikule vastanud koolipere liikmed.

KONTAKT:

Facebook: Tabula Rasa
Instagram: @tabularasamhg
tabularasa.mhg@gmail.com